

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 308/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, Námestie M. R. Štefánika 1, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 1026/2014 z 30. decembra 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 215/2017 z 30. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny

proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 1026/2014 z 30. decembra 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 215/2017 z 30. apríla 2018 (ďalej len „uznesenie dovolacieho súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou podanou v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a doručenu Okresnému súdu Žilina 14. mája 2013 domáhali proti žalovaným [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] určenia vlastníckeho práva k rodinnému domu a k zastavaným plochám a nádvoriám. Krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co 1026/2014 z 30. decembra 2014 zmenil uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 27 C 141/2013-106 z 27. augusta 2014 tak, že návrh sťažovateľky (ako žalobkyne 2) na prerušenie konania zamietol. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 215/2017 z 30. apríla 2018 bolo dovolanie sťažovateľov smerujúce proti uzneseniu krajského súdu odmietnuté, pretože jeho prípustnosť bola v zmysle § 239 ods. 3 OSP vylúčená a vady zmätočnosti v zmysle § 237 ods. 1 písm. a) až g) OSP dovolací súd nezistil.

3. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sa sťažovatelia snažili namietat' arbitrárnosť a ústavnú neudržateľnosť záverov krajského súdu i najvyššieho súdu, spochybňujúc skutkové a právne závery vyslovené v ich odôvodneniach. V kontexte toho v sťažnosti uvádzajú:

«Máme za to, že Krajský súd v Žiline nesprávne rozhodol keď zmenil uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 27.8.2014, sp. zn. 27C/141/2013-106 a tým porušil naše ústavné a základné ľudské práva... V prvom rade poukazujem na to, že výrok Uznesenia Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.12.2014, sp. zn.: 9Co/1026/2014... nie je správny, pretože odvolací súd nerozhodol o návrhu na prerušenie konania žalobcu v 1/ rade, pretože aj on podanie: „Návrh žalobcov na prerušenie konania“ zo dňa 13.05.2014... podpísal a z obsahu podania jednoznačne vyplýva, že ho podali obaja žalobcovia... o uvedenom návrhu žalobcu v 1/ rade na prerušenie konania nerozhodol ani Okresný súd Žilina, preto

považujem uznesenia súdov oboch stupňov za zmätočné... názor krajského súdu nie je správny... Máme zato, že pokiaľ sa v trestnom konaní preukáže obvineným, že náš rodinný dom súpisné číslo [REDAKOVANÉ] s príslušnými pozemkami odkúpili od nás tak, že sa dopustili zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3, písm. b/, ods. 4, písm. a/ Trestného zákona a budú zaň aj právoplatne odsúdení, potom bude mať Okresný súd Žilina pri rozhodovaní o našej žalobe oveľa ľahšie rozhodovanie a nemusí robiť rozsiahle dokazovanie, pričom poukazujeme na hospodárnosť konania. Okrem toho poukazujeme na to, že obvinené osoby zo zločinu podvodu ako je [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] my ich nemôžeme v civilnom konaní žalovať, pretože nie sú pasívne legitimovaní a pokiaľ by sme ich žalovali vznikli by nám zbytočné trovy konania. Ďalej poukazujeme na to, že v civilnom dokazovaní je dôkazné bremeno na nás, ale v trestnom konaní je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní preukázať obžalovaným, že skutok spáchali a majú k tomu rôzne prostriedky, ktoré im umožňuje Trestný poriadok, čo my nemáme...

Sme presvedčení o tom, že v uvedenom trestnom konaní vyjdú najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré v civilnom konaní nemáme možnosť získať, preto sme toho názoru, že v predmetnom konaní sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre toto rozhodnutie. Pričom poukazujeme na to, že v danom prípade sa zrejme jedná o zločineckú skupinu, ktorá nás pripravila o náš rodinný dom s jeho príslušenstvom. Tým, že sa Krajský súd v Žiline v predmetnom uznesení vôbec nezaoberal a nevysporiadal s mojimi argumentmi, ktoré som uviedla v mojom vyjadrení, alebo sa len o nich okrajovo zmienil, preto ho v súlade s platnou judikatúrou považujem za rozhodnutie, ktoré je zmätočné a nepreskúmateľné...

Sme presvedčení o tom, že Najvyšší súd Slovenskej republiky... nesprávne odmietol naše dovolanie... V danom prípade došlo k procesnej vade podľa § 237 ods. 1, písm. f/ O.s.p. pretože účastníkovi konania [REDAKOVANÉ] sa postupom súdov v oboch stupňoch odňala možnosť konať pred súdom a to tým, že i napriek tomu, že aj on podal návrh na prerušenie konania. Krajský súd v Žiline v uznesení zo dňa 30.12.2014, sp. zn. 9Co/1026/2014 o jeho návrhu nerozhodol. Rozhodol iba o návrhu jeho manželky [REDAKOVANÉ] a to isté urobil aj okresný súd. Nemožno súhlasiť s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky... ktorý znie: „Uvedené pochybenia oboch nižších súdov predstavujú tzv. inú zrejmu nesprávnosť, ktorú možno kedykoľvek aj bez návrhu opraviť

postupom podľa § 224 v spojení s § 234 ods. 2 CSP“ ... Máme za to, že dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu podľa § 239 ods. 1, ak „a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa.“ ... Vieme, že Ústavný súd Slovenskej republiky nie je povinný skúmať právny názor obecných súdov...»

4. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

«1. Základné právo sťažovateľov... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.12.2014, sp. zn. 9Co/1026/2014 porušené boli.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.12.2014, sp. zn. 9Co/1026/2014 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Základné právo sťažovateľov... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ods. 2, Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, právo na činný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.04.2018, sp. zn.: 1 Cdo 215/2017-157 porušené boli.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.04.2018, sp. zn. 1 Cdo 215/2017-157 zrušuje.

5. Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľom... priznáva finančné zadosťučinenie..., ktoré je im povinný uhradiť na ich účet Najvyšší súd Slovenskej republiky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľom... priznáva finančné zadosťučinenie..., ktoré je im povinný uhradiť na ich účet Krajský súd v Žiline do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Sťažovateľom... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet JUDr. Mgr. Štefana Buchu... a to do troch dní od právoplatnosti nálezu.»

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Ústavný súd ešte pred vyslovením svojich záverov k napadnutým uzneseniam krajského súdu a najvyššieho súdu považuje za žiaduce poukázať na skutočnosť, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu

sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

9. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

10. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 9 Co 1026/2014

11. Z princípu subsidiarity vo vzťahu ústavného súdu ku všeobecným súdom v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde tiež vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Konštatovanie o existencii právomoci ústavného súdu zásadne predpokladá to, že sťažovateľ vyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je podľa osobitných predpisov oprávnený.

12. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskoprávnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv

a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

13. Podstatou sťažnosti sú námietky sťažovateľov tkvejúce v tvrdeniach, že krajský súd porušil základné práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 a právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru tým, že dosiaľ nebolo rozhodnuté o sťažovateľovom návrhu na prerušenie súdneho konania a na ďalšie argumenty sťažovateľov, ktoré boli potrebné pre rozhodnutie, a v tejto súvislosti im neposkytol špecifickú odpoveď, v dôsledku toho sťažovatelia považujú napadnuté rozhodnutie krajského súdu za zmätočné, arbitrárne i nepreskúmateľné.

14. V rozsahu nosných dôvodov podanej sťažnosti (pozri bod 3 a 13) ústavný súd konštatuje, že tieto v zásade zodpovedajú dôvodom dovolania (ako mimoriadneho opravného prostriedku) podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP („dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom“), čo konštatujú v sťažnosti aj samotní sťažovatelia.

15. Ústavný súd konštatuje, že podľa svojej doterajšej judikatúry sa dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku a od 1. júla 2016, keď nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, v zmysle ustanovenia § 419 a nasl. považuje za účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd v občianskoprávnom konaní (napr. I. ÚS 1/00, II. ÚS 31/00, I. ÚS 209/05), preto ho nemožno nahradiť rozhodnutím ústavného súdu o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

16. Vzhľadom na princíp subsidiarity [„ak... nerozhoduje iný súd“], ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

17. Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

18. Z čl. 127 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je subsidiárna. Z tohto dôvodu nemá ústavný súd právomoc vo veci rozhodovať v prípadoch, keď na preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základných práv, je príslušný všeobecný súd vyššieho stupňa.

19. Sťažovatelia mali právo podať proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie (čo aj využili), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd ako súd dovolací (čo sa aj stalo). Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľov [§ 237 ods. 1 OSP] vylučuje právomoc ústavného súdu. V danom prípade postup krajského súdu preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací, ústavný súd vychádzajúc zo svojho postavenia ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), sťažnosť sťažovateľov v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

20. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru uznesením dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 215/2017

21. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

22. Podstatou sťažnosti sú námietky sťažovateľov, že najvyšší súd porušil základné práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 a právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru tým, že nesprávne odmietol ich dovolanie v dôsledku existencie vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP spočívajúcej v tom, že sťažovateľovi sa postupom súdu odňala možnosť konania pred súdom, pokiaľ súdy dosiaľ nerozhodli o jeho návrhu na prerušenie konania z 13. mája 2014, ktorý mal byť podaný spoločne, teda aj sťažovateľkou. Podľa právneho názoru sťažovateľov prípustnosť ich dovolania je založená aj zmenou rozhodnutia súdu prvej inštancie, ku ktorej pristúpil krajský súd [§ 239 ods. 1 písm. a) OSP].

23. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 vzťahujúceho sa na tento prípad bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, ak to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 OSP). Dovolanie sťažovateľov síce smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré má znaky tých uznesení uvedených v § 239 ods. 1 OSP [t. j. ktoré sú založené na diformite (rozdielnosti) výrokov súdu prvej inštancie a odvolacím súdom] avšak zároveň tých, ktoré sú v ustanovení § 239 ods. 3 OSP taxatívne uvedené ako rozhodnutia, proti ktorým je možnosť podať dovolanie zákonom výslovne vylúčená.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu (napr. R 27/2014, 3 Cdo 54/2016, 3 Cdo 579/2014) vychádza z názoru, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré splňa znaky rozhodnutia podľa § 239 ods. 1 písm. a) OSP a zároveň ide o niektoré z rozhodnutí, proti ktorým zákon vylučuje možnosť podať dovolanie v zmysle § 239 ods. 3 OSP, je dovolanie vzhľadom na už uvedené prípustné a zároveň dôvodné, len ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 OSP. V tomto prípade je síce sťažovateľmi dovolaním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania (§ 239 ods. 1 OSP) je však vylúčená ex lege – § 239 ods. 3 OSP. Ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 OSP totiž neplatia, ak dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o prerušení konania a o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (§ 239 ods. 3 OSP). V takom prípade dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmava z dôvodov uvedených v § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP (iné vady konania a nesprávne právne posúdenie veci), ale len v zmysle § 237 ods. 1 OSP. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 OSP, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (napr. R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998).

24. K námietke o odňatí možnosti sťažovateľa konať pred súdom dovolací súd uviedol:

«Námietku žalobcov, že nižšie súdy opomenuli rozhodnúť o návrhu žalobcu 1/ na prerušenie konania, považuje dovolací súd za neopodstatnenú. S názorom žalobcov sa možno stotožniť len v tom, že zjavne išlo o ich spoločný návrh na prerušenie konania, pretože bol oboma žalobcami podpísaný. Hoci súd prvej inštancie v záhlaví a odôvodnení uznesenia hovorí len o návrhu žalobkyne 2/, vzhľadom na to, že išlo o spoločné podanie oboch žalobcov, t. j. len o jedno podanie obsahujúce totožnú argumentáciu oboch žalobcov, v skutočnosti vo svojom uznesení rozhodol aj o návrhu žalobcu 1/. Rovnako to platí aj pre odvolací súd, ktorý v napadnutom uznesení (vrátane jeho výroku) taktiež spomína iba návrh žalobkyne 2/. Uvedené pochybenia oboch nižších súdov predstavujú tzv. inú zrejmu nesprávnosť, ktorú možno kedykoľvek aj bez návrhu opraviť postupom podľa § 224 v spojení s § 234 ods. 2 C.s.p. »

25. Ústavný súd poznamenáva, že pokiaľ by išlo o jeden návrh na prerušenie konania založený na jednotnej skutkovej argumentácii, ktorý mali podať obaja sťažovatelia spoločne (ako manželia) a o ktorom súdy konali a rozhodli, potom je potrebné považovať za preukázané, že došlo k prejednaniu spoločného návrhu ako celku voči obom sťažovateľom. Len formálna nesprávnosť v neúplnom označení niektorého z navrhovateľov takto prerokovaného spoločného úkonu v súdnych rozhodnutiach nie je z materiálneho hľadiska spôsobilá založiť porušenie s tým spojených práv žiadnemu z nich.

26. Z ďalšieho aspektu, ktorý mal podľa názoru sťažovateľov zakladať dovolací dôvod v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP, dovolací súd skonštatoval:

«Pokiaľ žalobcovia v dovolaní naznačovali, že zamietnutím návrhu na prerušenie konania odvolací súd porušil ich právo na spravodlivé súdne konanie, ani táto nimi vznesená námietka neobstoí. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

V danom prípade treba navyiac zohľadniť aj to, že rozhodnutia súdu o prerušení konania a o zamietnutí návrhu na prerušenie konania sú procesné rozhodnutia, ktorými sa nerozhoduje o právach a povinnostiach strán sporu vo veci samej (porovnaj IV. ÚS 41/2014); takéto rozhodnutia majú procesnoprávne dôsledky len pre určité štádium konania - nejde o rozhodnutia vo veci samej, ktoré by do práv a povinností strán sporu zasahovali konečným spôsobom. Preto, ak odvolací súd po posúdení návrhu žalobcov sa s ich argumentáciou nestotožnil a dospel k záveru, že v predmetnom spore nebol dôvod na fakultatívne prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., pričom svoje

rozhodnutie aj náležite odôvodnil (viď nižšie), nemožno mu len s poukazom na zamietnutie návrhu vytykať, že porušil právo žalobcov na spravodlivý proces.

V súvislosti s námietkou žalobcov o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

Uvedené stanovisko považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri *Sutyazhnik proti Rusku*, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (*Ryabykh proti Rusku*, rozsudok z roku 2003). Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu však obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Návrh žalobcov na prerušenie konania zamietol s odôvodnením, že platnosť, resp. neplatnosť právnych úkonov bude súd v konaní posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a je preto právne irelevantné, či postupom niektorých osôb došlo k spáchaniu zločinu podvodu. S poukazom na to, že predmetné trestné konanie sa nachádza ešte len v štádiu prípravného konania, uzavrel, že prerušenie konania by v tejto situácii nebolo ani hospodárne. Týmto odvolací súd zároveň postačujúco reagoval aj na základné námietky žalobkyne 2/ vznesené vo vyjadrení k odvolaniu, t. j. na nevyhnutnosť skoršieho rozhodnutia v trestnej veci a hospodárnosť konania, ktorú videla v tom, že po právoplatnom odsúdení obvinených za zločin podvodu spáchaný v súvislosti s kúpou domu žalobcov by mal súd prvej inštancie uľahčené dokazovanie

a rozhodovanie. Dovolací súd v tejto spojitosti opätovne pripomína, že za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.»

27. Ústavný súd v spojitosti s uvedeným poznamenáva, že na posúdenie prípustnosti dovolania vrátane (ne)existencie väd zmätočnosti v zmysle § 237 ods. 1 OSP je zásadne príslušný dovolací súd. Skutočnosť, že sťažovatelia zastávajú iný právny názor, než prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojim vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však posúdenie prípustnosti dovolania vrátane záveru o neexistencii väd konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a) až g) OSP, a to aj vo vzťahu k odôvodneniu záverov, pre ktoré došlo k zamietnutiu návrhu sťažovateľov domáhajúcich sa fakultatívneho prerušenia konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, zo strany najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje. Naopak, ním vyslovené závery sú súčasťou konštantnej súdnej praxe nielen všeobecných súdov, ale i ústavného súdu, na ktorú najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia odkazuje.

28. Vychádzajúc z citovaného ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom zaoberal všetkými kľúčovými námietkami, ktoré sťažovatelia uplatnili vo svojom dovolaní a na ktoré poukazujú vo svojej sťažnosti, pričom právne závery, ktoré k nim zaujal, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní aplikoval. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizuje existenciu takej príčinnej súvislosti medzi ním a sťažovateľom označenými základnými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

29. Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľov podľa čl. 13 dohovoru, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv zaručených dohovorm (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, bod 52). V danom prípade však ústavný súd k takému záveru nedospel.

30. Právo na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru nemôže všeobecný súd porušiť vtedy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (m. m. IV. ÚS 36/04). Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto nesignalizuje žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s možným porušením práva sťažovateľov mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom podľa čl. 13 dohovoru.

31. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom sťažovateľmi označených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohla reálne viesť k vysloveniu ich porušenia, a preto rozhodol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

32. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov formulovanými v petite ich sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2018